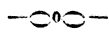

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИ НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излизава сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската почта, е 4 бѣли медидіета; а въ оѣ имперіята, 5 бѣли медидіета. Спомо- ществованіята трѣбуна да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относѣтъ до редакціята са надписуватъ до Н. Геновича и П. Р. Славейкова. Въз- шитни настоятели отговарятъ за въстникъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Ц а р и г р а д ъ — Г а л а т а при издателити.

10 ЮНИЙ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

16 МУХАРЕМЪ 1282 ОТЪ ЕГИРА.

Понеже не пристигнаха да са иска- ратъ потребитѣ за уголѣвяването на лис- тѣтъ ни ли ницѣ, и тѣвъ недѣля го издаваши на тозъ форматъ, но съ първо улесненіе ще направимъ това. Спомоществователитѣ мо- гага да иматъ сѣко улѣрненіе на думити ни. за това нека и не ся дволатъ, но да пообр- ватъ съ внасяніето на спомоществованіята си да съдѣйствуватъ и тѣ за улучшеніето на въстникътъ: защото, спорѣдъ послови- цата, за да бѣде шеренъ земникътъ не сти- га само да знае баба да го шери, но иска и шерилце да има. „Ариѣъ оланъ аннаръ!“

Имаши въреда да поговоримъ за друго въщо, като имаши прѣдъ очи мес- о- кото терзаніе на многострадалнитѣ велико- мученикѣ. Въ про сѣтъ нашъ. Прославлені- ятъ този страстотерпецъ са намѣрва днесъ пакъ въ мрачната Бараказанска тъмница, въ рѣцѣтъ на шестима комисари-спеколатори, които немилостиво го рѣжкатъ, сѣккатъ, до- бѣятъ, извѣхвватъ членоветъ му единъ по е- динъ, клѣчатъ го, клѣчеватъ го, вадятъ му душита драмъ по драмъ, върно по върно. Ний гледаши отъ страна и състраждемъ, чита- телитѣ ни слушаѣтъ отъ далечъ и вѣтърпѣ- ливи любовитствуватъ колкото по скоро да узнаватъ какъвъ край ще земе това мъчение.

Неможемъ да задоволимъ любовитство- то ни, защото нищо положително не мо- жемъ да разберемъ ний оѣ; ако ли ре- чемъ по бадаканіе и нагаганіе да кажемъ нѣщо, то не ще да е друго освѣтъ туй, че комисіята която са занимава днесъ съ рѣ- шеніето на Българскіятъ въпросъ са сили да осѣществя въспѣществявана аксіома.

Ний както глѣдаши, въпросътъ въ рѣцѣ- тѣ на сичкигъ грѣцки комисии не е билъ по- честитѣ отъ називаніитѣ ови аранни на баснописецътъ, но Грѣцитѣ, тѣ са оѣ не- отчайватъ; и особено сегашнитѣ комисари сѣ турили сичкигъ си сили да по навърша- тъ неизвършанното онова прѣдложение „и- псето да бѣде сито и питата да остане цѣ- ла.“ Суестенъ трудъ!

Не ще събркаши, мислимъ, ако кажемъ прѣдварително, че и отъ тѣзи комисии нема- ни да чакати нѣкой за насъ облага. Но какъ- во заключаваши, ще ни кажатъ. Стига да знаиши че птая комисии е рѣшена во що и да бѣде да не приима начало на народностъ, а то- ва като липсува, което е красѣтъгъниятъ ка- мѣкъ на нашіятъ въпросъ, какво друго си надѣемъ? Обидно наистина да гледаши какъ- нашитѣ едновѣрни братія гледаѣтъ сѣкога съсѣ прѣвърніе къмъ нашитѣ домогванія и- пислатъ, че ний Българитѣ сии съсѣмъ хахи,

будаши и не познаваши работитѣ, не раз- бираши нищо, не ся осѣщаши и не прониква- ши въ мислитѣ и дѣяніята ни; тѣхъ ги- блзани оѣче че ще сполучатъ пакъ да ни вържатъ като телета на празна ясла. Ще- видиятъ.

Ако да знаиши че слабіятъ нашъ гласъ ще са послуша, ний бихимъ казали на почтен- нитѣ членове отъ тѣзи комисии да не оти- ватъ по нататѣкъ въ ожесточеніето на сво- екортетіето си и да не излагатъ оѣче повече интереситѣ на черквата въ прѣмжедіе.

Но ако тѣ не ни слушаѣтъ, ний ще са о- бърнемъ къмъ нашитѣ еднородни братія ко- то сѣни слушаши и ни слушаѣтъ. На тѣхъ ний казваши, че трѣба да бѣдѣтъ внимателни: да са не оставаши да ни излѣжатъ вече, както сии правила до сега, та ни тегли гла- вата. Да са не прѣдаваши на нишо листни ишушеніа, какъвто направиха на последне- врѣме нѣкой отъ нашитѣ съотечественици въ Йелѣзиникъ, та зачерниха името си прѣ- дъ народа и прѣдъ потомството на въки. Да не униваши и да са неотчайваши отъ му- днотъ вървѣніе на въпросътъ. Не слушаѣте и не вървайте думитѣ на нашитѣ противни- ци и народни прѣдѣтели, че въпросътъ нѣма да са рѣши.

Въпросътъ ще са рѣши, казваши ний, защото неможе да са не рѣши. Негопо- то рѣшеніе са изискува, не само отъ по- глѣмата и по просѣтъгъниятъ частъ на народа, но и отъ саміятъ естественъ редъ на ра- ботитѣ. Неуравдѣта е зацѣртъкъ яйце, и то може да стои на едно мѣсто и да са търни додѣто не е чукунато да дигне смрадъ; чу- ке ли ся и ся раздигне смрадътъ, то додѣ- са не порине не може. А неправда е това- което ни сѣ правила и ни правятъ Гърцитѣ, и тая неправда са, осѣждаши отъ черковнитѣ и отъ гражданскитѣ закони.

НѢЩО И ЗА УЧИЛИЩАТА.

Колкото пакъ сѣмъ са впуцалъ въ разни- сѣли за сегашното състояние на първоначал- нитѣ наши училища и за учителитѣ изши, кол- ко- то пакъ сѣмъ си задавалъ въпросъ за това ка- кво би спомогнало за единъ по добъръ напѣ- дѣкъ на прилѣжитѣ ученици въ първоначал- нитѣ ни училища, — сѣкоги така ми са е отго- варялъ вътрѣшенъ нѣкой гласъ: Учителю! Желашъ ли да напѣднуватъ ученицитѣ въ у- ченіето? трѣба и самъ ти непрѣстанно да на- прѣдаваш; оставаши ли ти самъ назадинчавъ, напуста ще ся надѣешъ за какъвъ годъ на- прѣдѣкъ отъ ученицитѣ си.

Дѣто ще ся каже, учителъ трѣба самъ да напѣдува непрѣстанно въ ученіето, и този неговъ напѣдѣкъ, естествено, трѣба да има за прѣдметъ запознаваніето му съсѣ сичкигъ

въобщѣ полезни знанія, а главно; въ непрѣс- танното негово осѣвършаваніе за едно по до- бро и посполдно на цѣльта извършваніе на уч- ницитѣ му длѣжности.

Другитѣ народи осѣвѣтъ дѣто иматъ тол- кози и такъви добри учебници и свѣцклопедич- ески книги и рѣчници, издаватъ оѣче я разни учебни и училищни въстници, а ний като нѣма- ши оѣче нити необходимитѣ за училищата уче- бни книги, какво имаши да прѣпорѣчимъ на у- чителитѣ? или на кой изворъ да ги уплатимъ, отъ който да могатъ да уголатъ своята за о- сѣвършенствование жагда? Ний нѣмаши оѣче нити едно педагогическо-методично наставле- ніе; че какво ли пакъ имаши!

Ний нищо нѣмаши, а отъ сичко нужда има- ши; за туй добръ би било, колкото е възможно, да бѣдемъ разнообразни въ малкитѣ срѣдства- които имаши на расположеніе за да можемъ отъ- малко-малко да послужимъ на сѣка нужда.

При съвършенно оскудитѣ околности въ- които са намѣрваши отъ сѣка страна, и при невъзможното учреждение на единъ особенъ у- чилищенъ или черковноучилищенъ органъ, който може да служи за осѣвърша- ваніето на учителитѣ и за напѣдованіето на ученицитѣ, добръ е за сега и въ тѣзи въстници които имаши да са пише по нѣщо върху тозъ прѣдметъ.

И ето ний, като отваряши стѣлповитѣ на нашіятъ листъ за такъвъ изложеніе, поканаши оѣче и умоляваши по способнитѣ и по въщитѣ отъ нашитѣ учители да са зематъ за тѣзи ра- бота и да почтѣтъ листѣтъ ни съ разсѣжда- ніята и опититѣ си, които могатъ во много да послужатъ на по неопитнитѣ и да дадѣтъ ед- но потикъни въ напѣдваніето на училищата ни, които за сла честь отъ четири петъ годи- ни на самъ не само никакъ напѣдъ не сѣ оти- шли но и много назадъ сѣ останали.

Въпросътъ, тѣзи неча кожа съ която станъ тука три четири години какъ са давишъ, тѣй нѣ е залягвалъ, щото можемъ да кажемъ че сичкигъ си други работи като напусташи и запустихи, нагубихи повече отъ колкото да спечелиши. Хж днесъ, хж утрѣ, ще са рѣши и ще ся турятъ работитѣ наредъ, а когато въ- просътъ ся продължава оѣче и не ся рѣшава, то и другитѣ ни работи оставатъ назадъ; нищо не са напѣжда и въ нищо ненапѣдаваши.

Това като казваши не осѣждаши занятието което имаши съ въпросътъ, нито искаши да ка- жемъ че той нѣма да са рѣши; напротивъ прѣ- порѣчваши и на тѣзи които до сега сѣ били равнодушни да зематъ едно по дѣятелно учас- тіе, въ него и подтвърждаваши оѣче, че той ще са рѣши. Но късѣе. Да; може биши оѣче да о- късѣе. Той не е една такъва работа ко- лкото да става тѣй, хж ми е хай хай че на онзи край; но е работа колкото важна и серіозна толкъвъ и деликатна и прѣисѣдѣлива, и като та- къва въ слѣдваніето ѣ изискува са разумно по- веденіе отъ една страна, и постоянна воля отъ друга; а между това не трѣба да ся оста- ви въ прѣзрѣніе и онова което спомога отъ

друга страна още по добър и по вѣрно за напредването ни.

За да се разберемъ по добъръ ще кажемъ още по просто, че въпросътъ е мѣсо закачено вече на ченгелътъ, но часътъ му не е дошълъ да са турн въ тенджерата. Това е единъ готварски прикѣръ за състояніето на въпросътъ, но сяко такъвъ прикѣръ можемъ да приведемъ нѣй още и за нашитѣ длъжности въ слѣдуваніе на въпросътъ. Както прѣди турваніето на мѣсото въ тенджерата трѣба да са приготвятъ потребнитѣ, да са пооміе тенджерата, да са накладе огънътъ, да са налѣе водата и др.; тъй и прѣди рѣшеніето на въпросътъ трѣба да слѣдува да си приготвояваме; училищата си да улущаваме, книжнината си да подпомагамъ, дѣцата си да образуваме, а не да сгървемъ рацѣ и да чакаме единъ или двама да си блъскаатъ подиръ въпросътъ, а нѣй на готово да чакаме отъ рѣшеніето му сичкитѣ добрини.

Келото че е желателно по скорото рѣшеніе на въпросътъ, и колкото че си надѣемъ че ще ни ползува, пакъ трѣба да знайми че то не е сичко за насъ. Не е той единственната надѣжда, която ще искра недонескаваната ни ни отъ толкова врѣме народна черкова въ Цариградъ; не е само той който че даде душа на училищата ни, животъ на книжнината ни, нито ще той да вдъхне духъ на дѣцата ни да са образуватъ сами отведѣжъ. Рѣкохми, че рѣшеніето на въпросътъ може да улѣсни тѣзи работи, но постиганіето нѣмъ зависи съвършено отъ ревностното наше съ врѣме стараніе и отъ неуморното ни за тѣхъ радніе; което стараніе и радніе ще послужатъ и повече за рѣшеніето на въпросътъ, отъ колкото сегашнитѣ ни едностранчеви за него дѣйствія. Ще кажемъ най подиръ че и едното трѣба да карами и другото да не оставяме.

„ Чрезъ най горчивъ опитъ, дума единъ спитателъ, научи Европа страшното дѣйствие „ на народнитѣ Иден“. Видѣхми отъ една страна чудната и смѣлата дѣятелностъ, търпѣніето, постоянството и самоотверженіето, видѣхми отъ друга страна и високитѣ глупости въ които въодушевява челоуѣка принципътъ на народноститѣ. Никога обаче не сми видѣхми овѣнчани подигнитѣ на народъ който, като не е станалъ първомъ господаръ на себе си, като не е укротилъ собственитѣ си страсти, и не е осилелъ вѣтрѣшно, е навелъ ухо на стрелителнитѣ партизани на младинѣхъ му, и е прѣнебрѣгналъ вътрѣшното си развѣтие за възниши завоеванія. Ето основното начало на сѣка политическа разумностъ, колто за зла честь са вижда че Гръция е прѣнебрѣгнала до нынѣ. „Този добъръ урокъ когото дава Менделсонъ на Гърцитѣ двама и вѣй на нашитѣ Българи.

И тъй, нека сл обзрѣми и кѣмъ училищата съ повече вниманіе отъ колкото днесъ нѣмаме, нека си погряжми за напредокътъ нѣмъ, нека си зедемъ по съсъ при сърце за образованіето на чедата си, за да си некаемъ испослѣ напусто за изгубенното врѣме. На това отгорѣ прѣпорѣчваме нѣй и учителитѣ да са занимаватъ за осъвършенствованіето си и призоваваме по способнитѣ отъ тѣхъ да ги раководятъ съ опитнитѣ си съвѣти и частно и публично чрезъ вѣстникитѣ.

Колкото за матерія на описанія и дописки по този прѣдметъ, нѣй мислимъ като за найсходни, по настоящему слѣднитѣ: а) сѣкакви расписи които са отнасятъ до училищата и черквитѣ; б) разни училищни и черковни учебни състави; в) прикѣри на искусно прѣподаване, ревностенъ трудъ, поведеніе отлично и сходно съ цѣльта на училищата наредъ; г) дописки оа доброто или лошавото състояніе на частни училища и черкви; д) наизначеніе на броятъ и на успѣхъ тѣхъ на ученицитѣ отъ сѣко еденъ

училище, и друго още каквото сѣкой по живніето си вижда за добро и полезно нека се не лѣви и да се не свѣи отъ да го изложи свободно.

КАРЬ ОТЪ ГЪРЦИ ВЛАДИЦИ.

Споредъ черковнитѣ закони когато митрополитъ не съизволява черквата не може насилственно да възвиси ни една отъ епископите му на Митрополиа. Ще рече, че търновскіятъ Митрополитъ е съизволилъ на това светотатство да са отеме русенската Епископіа отъ Митрополиата Търново; ще каже, чи той не сѣди за друго въ Търново освѣн да навѣтува величіето на Епархіята си и да съдѣйствува за униженіето ѣ. Ако да бѣше Българитѣ митрополитъ да го боли сърцето за славата на Епархіята щѣше ли да остави тѣй безрижно да отнематъ единъ отъ Елмазити на митрополитската му корона? Кой Гръкъ владика е направилъ това на нѣкоя отъ Гръцкитѣ Епархія? И казватъ че ни добро мислятъ!

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ТЪРНОВО, 11 Маѣ. — Тѣзъ година тука днешниятъ празникъ са празнува най тържественно отъ сѣка друга година. Храмътъ въздигнатъ въ почетъ на тѣзи народни наши просвѣтителѣ Кирила и Методіа бѣше великолепно украсенъ и множеството на посетителитѣ бѣхъ изпълнили както храмътъ вжтрѣ тѣй и дворътъ на вѣнъ. Сичкитѣ свещеници на градътъ ни присѣствуваха на Божественната служба. Единъ отъ учителитѣ каза едно слово върху подигнитѣ на тѣзи прѣдстатели на народната ни книжнина. На „ Израдио „ ся пѣ многогласіе за любезніятъ ни царъ Султана и службата си свърши съ нараста за починалитѣ черковни и училищни настоятели.

Додѣто траше службата и гледахъ събраниятъ народъ въодушевенъ отъ чувство на благоговѣніе и почетъ къмъ памѣтѣта на първитѣ народни наши учители, сърцето ми ся съ радостъ напълнише и весело прихвахъ на умѣтъ си Давидовитѣ думи „ Се колъ добро и колъ красно еже жити братиі вкушъ, „ но когато на отиваніе отъ черква въ пѣтѣтъ прѣятелитѣ ни Н. ми расказа за работитѣ станали въ Желѣзникъ, свикахъ че ма попарн съ врѣла вода, веселото расположеіе на духътъ ми исчезна и тежко съмъ на скърбенъ за заблуденіето на тѣзи отъ нашитѣ съотечественици, които на това врѣме такова съблазнь даватъ на народа. Дали тѣзи хора не сѣ Българи или на тѣзъ Българи имотѣтъ е по сладкѣтъ отъ чувството на народността нѣмъ!

ПРИЛѢПЪ, 15 Маѣ. — Знаймо е Гне редакторе, че по овие страни отъ Македонско бѣха истихнати съсемъ чувствата на Българитѣ за народностъ, до толкова веламъ що прѣдъ малу врѣме мислехъ че не сѣмо се имале патриаршество и народни свои празници но даже и писменностъ, и сами себе, безъ да чакатъ дружитѣ, се окаляха за най низното си име Бугари, страдни бѣха, за въ каковъ да е разговоръ, съ Гърци било съ Власи да си не противятъ на кривото, защото съ една горделивостъ нѣмъ се отговаряха противнитѣ „аиде бре Бугарину, Бугаринъ лели пакъ Бугаринъ, той мене ке ми се покоруватъ „ а простодушіотъ Бугаринъ не знайтъ како да са дадѣтъ отговоръ за на Гръкъ, а колку за не Влахъ веднашъ ке му си пискатъ ако не друго баримъ „аиде бре доста отъ Гърци мака пакъ и отъ васъ що вѣя шведе магарето книгата“. Въ

една таква темнота бѣха веламъ, що въ един градъ нае що да иматъ 5 хиляди жители Бугари а 10—15 Гърци или Власи (забележи че по овие мѣста Власитѣ се казватъ палеи еллицез) глава бѣха (стокоречи и денеска уще сѣтъ) на сѣкоя работа вторитѣ, сирѣчь Власитѣ; а Българитѣ съкогаш одолѣни и потурнати. А това отъ още произлегуваше? но отъ друго нищо само и само отъ неученіето, зацо никогашъ не е имало уредено, како що останалъ Господъ, Бугарско училище тоямо Гърцкитѣ; ако и много пакти да се погряжми но надѣждата съкогаш нѣмъ останувала суетна. . . . Не имайнимъ прочее, училище (право да ти кажамъ иматъ емъ толкова голѣмо що дѣцата си играатъ кутурнапица) и бидеѣкимъ не учени не знаеха да прочитатъ въ разни книги за да видатъ че не сѣтъ толку за укореніе, како що ги укоряваатъ дружитѣ. Но съсемъ това нѣмаше нето пакъ нѣкой да нѣмъ кажитъ каде е патѣтъ, по кого можатъ да си наидатъ утѣха. Зацо нашитѣ съотечественици колку и да сѣтъ неучени, кога да нѣмъ кажитъ нѣкой правитѣ пакъ сирѣчь за ученіе, за народностъ, съ радо сърце го слушаатъ и го послѣдуваатъ, зацо сѣтъ жадни за народностъ и за ученіе како „денъ за вода“

По денеска, при църквата животъ, изчеза всичко това (маглата, коя нѣмъ бѣше замрачила очитѣ, се развѣа и видоха, како низъ прозорецъ, че лежеле въ една голѣма темнота, коя, ако да не бѣха ся свѣстили, ке ги сподобеше како паровитѣ (не дай Боже!) За това що ги укорявахъ че нѣмаме писменностъ, патриаршество, и що биле ужъ како денеска така въ старо врѣме най глупави (сжичити) отъ сите народи, днесъ си считаатъ како преродеини, и са радуваатъ кога си научихъ, че имале писменностъ, патриаршество и, че биле славенъ и просвѣтенъ народъ. Сега се що да чунтъ кое да е за добро нѣхно и за полза обща, прѣематъ го, безъ да губатъ врѣме. съ една така ревностъ и бързина, що, ако би нѣкой чулъ ке ся почудитъ и ке речѣтъ че сѣтъ просвѣтени, зацо вѣстива чудно нѣщо е единъ народъ що бѣше въ голѣма (гъста) темнота денеска щомъ чу, чи принадлежитъ на него неизбѣжна длъжностъ да празнуватъ денѣтъ отъ памѣтѣта на неговитѣ просвѣтителѣ и покрѣтителѣ, да го прѣематъ общо съсъ драго сърце и съ голѣма почетъ. Ето примерѣтъ на тѣхното родолюбіе; ето примерѣтъ на празнуваніето нѣмъ на неговитѣ просвѣтителѣ С. Кирила и Методіа. Това чудно събитіе ето какъ би: прѣдъ една година слушаха първо чрезъ покойнитѣ ни учителъ Васила А. Кюрдалева че на 11 Маѣ е памѣтѣта на нашитѣ просвѣтителѣ Кирила и Методіа и че, нѣмъ трѣба да ги почитаме како наши покрѣтителѣ и просвѣтителѣ.

Годинава наумиха, како не обичовенно нѣщо, че приближаватъ денѣтъ отъ памѣтѣта на нашитѣ просвѣтителѣ, кои трѣбуватъ сѣкой Бугаринъ да ги празнуватъ. И на 10 Маѣ като си научиха чрезъ нѣкой че утѣдѣнѣта е памѣтѣта на нашитѣ просвѣтителѣ си събудиха и ся събираха еснафски заседаїи за да разяснатъ на сите (чунки отъ полу полне не знаехъ кои сѣтъ тіа Кирилъ и Методіа) че ке празнуватъ утѣдѣнѣтася съласихъ ся и ся направиха неколку еснафски тескерина, които ся проведоха до църковнитѣ надзиратели и въ кои нѣмъ забележиха че утѣр ке празнуваме памѣтѣта на нашитѣ просвѣтителѣ Кирила и Методіа и сакаме да се служитъ тържественно служба како на Велиденъ съ тронца свѣщенници. Подобно му извѣстиха на протопопѣтъ, на кого му зарѣчаха че по църковнитѣ отпустъ да ся освѣтитъ вода въ училището. Утѣдѣнѣта са събрае народѣтъ въ църква и

виодоха че на място тронца, свещенникът един служеше, освен това не се даде позволение на благословенно царство да клепатъ клепалото.

Църковният отпустъ се даде, народътъ чедатъ да излизатъ почитъ да го придружатъ до училището за да осветитъ вода. Няматъ го харна работа. Не по изволеніето на народътъ що я направилъ що я праитъ и що я разсипуватъ църквата, ами по изволеніето. . .

Отъ народътъ едни се разидоха разлутени а други търгнаха за къмъ училището и влезоха внатре но що да видатъ! на място да е весело училището плачатъ и скърбятъ за опустошеніето му! Тажитъ за невиннитъ деца, които си изгубиха драгоценното си време. Тажитъ велятъ, що на четирисотина деца останалъ единъ само предуготовителъ! и отъ толко дѣца които имаха сила да се предаватъ големи науки, не остана ни едно! Едни са заловиха за занаяти а други, пойнето се прехвърлиха на гръцкото училище! Охъ!! Дури и тия училищнитъ зидища (стѣни) устѣщаха скърбѣта и плачеха! а невиннитъ деца, останали сираци, стоеха съсъ въстосани рацъ како заблудени ягнета! Камой сега да ги видиме настоятелитъ училищни нѣщо (уж) попечители да дадатъ утѣха на това жалостно позорище?! Камой ги що сетъ на брой четворница а въ работа, ни единъ?! Не мѣля ги няматъ защо то хубавина сторилъ! Тежко и горко на българското училище що останало подъ стараніето на такии надзиратели що сетъ кой въ търиз кой въ клонъ.

Всѣотъ денъ бѣха затворени еснафитъ Казанджиски, Пануджиски, Кантарджиски, Кочички, Кюрчиски, Болджиски, Самарджиски, и проч. освенъ Бакалскитъ, Терзискитъ и Баринджискитъ. Отъ които, първитъ и вторитъ бѣдоха не затворени заради доикното имъ разберуване че тѣбвало да се празнуватъ. А третитъ заради що е измешанъ со Влашициина. Кой ке съ тресиче отъ мака кога видоха че Българитъ празнуватъ паметъта на тѣхнитъ просветители и виодоха веке че нѣматъ да се подиграватъ съ Българитъ. До година ся надѣнаме да се празнуватъ великолѣпно при тихитъ дни на милостивѣнияа ни царя Султанъ Абдулъ Азиса на ного Богъ да укрепитъ царството му и да подчинитъ вразитъ му.

Требатъ еснафитъ да се съвестатъ малце; да не оставатъ работата на чорбаджитъ и на епитронитъ, защо гледатъ че нѣмъ хичъ нѣмъ е брѣга (грѣжа) за българското училище. Тѣ се раздвоиле на два тарафа, отъ които едниитъ е смѣшанъ съ Власи, та се едно за сѣданіе праатъ, прѣпирни, се каратъ кои како по харни даскали да владатъ на Гърцкото училище що се изпустило ни оно отъвлязатъ. Даватъ вѣ сиромаси пари даватъ! Тѣ да си владатъ на 50—60 деца двоцца еленски даскали а на българското шо иматъ пойнке, отъ четири стотини дѣца баре единъ нѣматъ. О! правила!

ПАНИГЮРИЩЕ, 18 Маѣ. Както са види въ туй отстранено село личерликтъ не са е дигналъ още. Писмата които получихми отъ това място съобщаватъ ни за едно несправедливо и насистивно оженване на едно 17 годишно момче съ 25 годишна мома. Набедено отъ момата момчето съ тежкъ бой въ конакътъ било принудено да са признае въ прѣстѣпление, което испосла са дѣвазало че не било сторено; но момчето вече било обявчано въ черквата при присѣтствіето на 4 ма пандури, и сега за да покрятъ тѣзи си неправда чорбаджитъ тѣмѣли да зематъ къщата на тѣщата и да ѣж дадатъ на момчето.

„Ето какви произволни работи ся връшатъ въ нашето село (казва дописникътъ) и на

пнитъ чорбаджин ся срдѣтъ чи ги биле писали по газетитъ. Нена кажатъ сами дали това не е за писане и да ли не сѣ виновни за тая си постѣнка предъ Бога и предъ властѣ. Както и змѣсва станаха причина съ варварскитъ си табихети една жена да метне детето си и много други, кои не могатъ ся никога искаа. И въ забитина не е малко вина, защото безъ да испита добръ, връщи както му кажатъ чорбаджитъ, нѣщо противъ мисіята му.

„Кѣда е онзи патникъ дѣто похваляваше нашитъ чорбаджин въ писмото си отъ Пловдивъ, обнародвано въ 42 брой на Турція, и да види колко сѣ за похвала? Той трѣбвало да винке добръ въ работитъ имъ и тогава да пише, а не само чи му казвае някои си чи чорбаджитъ мислѣ добро на народа и пр.

„Празникътъ на свѣтитъ български просвѣтителѣ и равноапостолници, Кирила и Методіа, са празнува въ нашето село и тая година, както и сякога. Божественната служба са извърши тържественно въ храмътъ Св. Кирилъ и Методіа. Подиръ отпустъ много народъ, предвожданъ отъ свещеницитъ, кои бѣха облечени въ най свѣтитъ си одѣжди, доде на училището, кое бѣ украсено съ сѣнакви видове майски цвѣтъ и стана водоосветъ. Подобно и ликовете на Св. Кирила и Методіа, на Султанъ Азиса и на народнитъ ни свещенноначалници бѣха украсени съ най весели цвѣтове. Едно слово са каза отъ главниа учителъ, Г-нъ В. Чолаковъ, въ кое ся упоменуваше за подягитъ на народнитъ ни просвѣтителѣ и за сѣжикитъ, кои посрѣщали отъ несприятелитъ на българското богослужение и за заразата нанесена на нашето отечество отъ гръцката цариградска черкова и отъ нейнитъ агенти: еверскитъ плацици. Г-нъ Чолаковъ сожали въ словото си почналъ ни свещенноначалникъ, Г-на Авксентіа, извѣститъ еще събраніето за милостѣта които Ц. Правителство благоволило да изде върху пловдивската епархія, като заповѣдало да се испишѣтъ нуфузитъ на Българи и Грци отъ пловдивскія санѣжакъ и да се даде на Българитъ въ Пловдивъ черковата св. Петка. Подиръ това стана молитва за здравето и благодѣйствието на Н. Ц. В. Султанъ Абдулъ Азиса, нашии царъ и баща и за Неговитъ министри и войнствотому. Съ тоя начинъ обрядътъ ся свърши и народътъ, като си рѣши, разотиде си, а някои ходиха на честито на черкесіа еснафъ, кой почита за свои особити покровители празникътъ на народнитъ просвѣтителѣ. Мнозина ходиха на госте на учителя.

„Сичко това ще кажемъ стана твърдъ добръ и хубаво, едно е само зачудене и то е, чи почти сичкитъ стари отъ първенцитъ, дѣто ги тука наричатъ чорбаджин, не присѣтствоваха на торжеството. Мнозина отъ тяхъ били пратили ратаети си да орѣтъ, като казвали чи тоя празникъ не бѣлъ истински, а бѣлъ измисленъ отъ сегашнитъ даскали!!?? Нашитъ чорбаджин, които отараватъ толкова са ожесточаватъ ли, изумяватъ ли не знаями що да кажемъ. Тѣхнитъ бащи въ врѣмето на живота си при толкова насилія въ оноа врѣме отъ сѣна старна и еце били и по прости направили двѣ училища и много еще добрини на селото, а тѣ на място да ги подѣрпаватъ, иматъ ги въ немареніе.

Така свършва писмото си нашитъ корреспондентитъ, но нѣй искаме да кажемъ че той твърдъ строго осжда съгражданитъ си. Намъ не ни сѣ ще да вървѣми сичко, но неможемъ да не исповѣдаме че и полвината отъ това ако е истинно, то пакъ заслужаватъ порицаніе тѣзи които сѣ обвиняватъ, и другъ пътъ трѣ

ба да бѣдатъ внимателни въ такви работи, за щото не сѣ вече онѣзи врѣмена на неотвѣтственното чорбаджийство.

ХАСКОВО, 3 Маѣ. — Искамъ да ви похваля градътъ си. Господине Редакторе, и казвамъ ви да знаете, че той, сирѣчь нашъ Хасково са очисти отъ грекомаиніята, и туй нанстина заслужва похвала, но като рѣжъ по нататѣкъ да идѣ да гледатъ чехвалбитъ са свършатъ. Да корж не ми приляга и да ми приляга не обичамъ, ами, азъ да си кажа правото че който обича да кори а който приляга да хвали.

Въ градътъ ни има четири училища. Едно градско ново и великолѣпно здание, и друго въ овчарската махла още едно дѣвическо и друго гръкоманческо. Последното е останало съ петъ ученика и време, както са вижда скоро ща и да заспи отъ дѣлѣтитъ, но малко ма е грижа за него, Господине, ами гледамъ че и новото онуй и голѣмото градско училище не му спори и то не ми е твърдъ угодно, ама какво ще сторж.

Отъ какъ са е въвелъ въ Хасково материнитъ ни языкъ има комай 15 години; отъ тогази на самъ разни учители сѣ ся промѣнявали и сякога сми са тегали ужъ за напредъ, ама отъ нѣкой врѣме не знамъ що става на задъ вървимъ. И сега хеле твърдъ доду паднахми. Помислѣте че за главното и хубавото оноа училище тѣзи дни си главихми нѣй единъ налугеръ за главенъ учителъ на когото главенството най верно може да са провъзведе отъ главия, защото и самъ той въ учението като главия, ако не искаме да кажи като опаленъ пѣнь. Цѣнихми го за двѣ хиляди гр. на година, цѣнихми го казвамъ за да не каже нѣкой че го са цѣнили чорбаджитъ и са обидѣтъ отъ това тѣзи добри хора, които толкозъ голѣмо усердіе показажъ за ползата на училището да намѣрѣтъ единъ толкови ественъ даскалъ.

Но ако си любопитенъ, Господине, и ма питанъ защо сми главили таквъ отъ главия главенъ учителъ, ученици ли достойни нѣмами, или пари нѣмами че търсимъ ея тѣни да сѣкали, какоето на много мѣста чували че праветъ нашитъ Българи, азъ ще ти кажи не. Пари, слава Богу, има и ученици ревнѣтели за учение са намѣрватъ, защото до дестина ученика има дѣто сѣ отише отъ тука въ Пловдивъ да ся учатъ, между които има и сиромашни дѣца, що сѣ зели пари съ лихва за да ся учатъ.

Ами, какъвъ врагъ, ще кажашъ, че стѣцѣнили таквъ неспособенъ учителъ? А, Господине, този неспособенъ учителъ, дѣто казвамъ ти, е, единъ твърдъ способенъ да са подмазла, а туй чорбаджиската пасмина, тѣзи дѣ, дѣто управитъ свѣтътъ и напѣлатъ градъ на какъ си пообичаватъ помѣлна, а учителѣтѣ ни като калугеръ знай да го пуци зедичко. И туй тѣ сичната работа, дѣто азъ ще ти кажа, а ти ако си масторъ разберѣи онуй което оставатъ недоисказано.

Хората казватъ че ужъ чорбаджитъ, туй го макусъ правили, защото тѣ можали да проваждатъ дѣлата и по вънъ да са изучаватъ, а за сиромашникитъ дѣца учение не трѣбало; тѣ да пасатъ паткитъ, Тѣй казватъ хората, ама азъ не обичамъ да вървамъ сичкото дѣто казватъ хората.

— Една дѣщерѣ едно врѣме като са карала съ комѣйката си, вѣлявала ѣ, шлетъ да чуѣи мрътви да вѣди и пакъ думала: нека дойдѣ мама да тѣ кѣне че и по приляга. Такъвъ ми са вижда и списателѣтъ на горната дописка, като казва че не му приляга да кори, той иска да си откупи нарочно корителъ за да покори по добръ чорбаджитъ хасковскіа. Но

трябва да намерим чешаеюсиятъ чорбаджин заслужават това. Одобренниятъ отъ тяхъ учителъ, ний познаваме казвами му искрено че дѣто ще ходи да лъже свѣтътъ съ шарлатанското си учителствование, по досрѣ ще сторя да иде въ нѣкой мѣнастеръ да спасва душата си. Жалъ ни е да са изразимъ тъй за единъ човѣкъ който е още и съгражданинъ нашъ, но предъ общата полза ний не видимъ ни съгражданинъ, ни пріятель ни роднина.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

Словото на князь Наполеона занимава още европейската пресса. Либералните вѣстници го хвалятъ за свободити които заключаватъ; въ организми на правителството не го глѣдатъ съсъ добро око; тѣ го критикуватъ; защото свободити които иска немогатъ да послужатъ освѣтъ за неприятели на французското правителство.

Віенската поща ни донесе писмото което Наполеонъ III отправилъ на братовчещтъ си относително за словото на Ажацио. Въ това писмо той критикува твърдъ строго княжеското слово и показува опасността на доктринити които той излага въ нѣго. По слѣдствие на това писмо императорътъ и князь Наполеонъ биле сърдити; той послѣдниятъ, въ едно писмо, си дава оставката отъ подъ прѣдседателството на чистинѣтъ съвѣтъ.

Запиранието на прѣдсѣдателя на Южнати въ Америка, Г-нъ Жинерсонъ Дависъ, нато съучастникъ въ убійството на Г-на Линколна, дава мѣсто на много прѣтълкувания въ европейската пресса. То произвело въ Европа едно скѣбно печатаніе. Почти сичкити вѣстници изражаватъ надѣждата чи федералното правителство ще са обноса къмъ Г-на Дависа съсъ достоинство и съсъ благородностъ както приличи на единъ голѣмъ народъ.

Споредъ една депеша отъ Лондра, прѣдсѣдателятъ на Сѣвернати, Г. Жонсонъ, билъ припозналъ веки невинността на Г-на Дависа въ убиваніето на Г-на Линколна. И относително за това, вѣстникъ Франция са изражава тъй:

„Нѣ, нѣ! Вѣтъхиятъ сенаторъ на Съединенити Щати, вѣтъхиятъ министъръ, човѣкътъ който, помежду Сѣвернати, прѣдъ боятъ, ънаеше съкоги да заслужа почетъта на своити съгражданин; нѣ нѣ! той човѣкъ неможи да бѣди единъ убіецъ; а ако прѣминалиятъ му животъ го закрили отъ едно таквостъ на бедяване, правото на хората не позволява да са глѣда друголче освѣтъ като единъ навѣтъ и обезбраженъ неприятели.“

Една депеша отъ Америка извѣстява скорошното отвѣрание на сичкити Южни скелли. Ако тая депеша влѣзе права и точна тя ще произведе една голѣма радостъ въ сичкити търговски вѣршища.

Това рѣшеніе на вашингтонското правителство показува желаніето му чи иска да слѣдува пріятелскити си сношенія съсъ голѣмита сила и да види установена въ Щатити законната търговия, отъ толкосъ вѣрме на самъ въ съсплудуваніе отъ единъ братоубійственъ бѣи.

Оплѣлото на голѣмита дукъ, наследникъ на руската корона и който са помина

прѣдъ нѣколко вѣрме въ Никея, станало тия дни въ Петербургъ прѣдъ прѣсѣтствіето на императорътъ, на императрицата и на сичката царска фамилия.

Гимията Александръ Невски който занеси въ Руссія тѣлото на покойниятъ дукъ са била придружила отъ една пруска ескадра до Кронщадъ дѣто приготвления бѣха са направили за да са направатъ исключителнити почети на мъртвити остатъци на дукътъ. Трійсетъ гимии отъ руската флота вели участие въ тая скръбна церомонія.

Кіевскити вѣстници сѣ пълни съсъ подробности за новиятъ управитель на провинциити Кіевъ, Волхинія и Подолія. Той е генералинѣтъ Безакъ, напрешенъ управитель въ Оденбургъ. Тоя чиновникъ е познатъ въ Русія за човѣкъ твърдъ дѣтеленъ, енергически и уменъ.

Князьтъ на Черна Гора който са намйраше отъ нѣколко вѣрме въ Віена трѣгналъ тия дни за Цетина. Цѣлтъ на пътуваніето на тоя князь била да направи нѣкои договори съсъ австрийското правителство относително до высянѣнето и вънасянѣнето на стокити въ снелата на Катаро. Споредъ вѣстиникъ Вандереръ, той споделилъ цѣлтъ си.

Нѣкои си вѣстници бѣха извѣстили чи по причина на празничити които ще станѣтъ сега въ Сърбія, князь Михаилъ билъ поканилъ Куза и Никола да зематъ участие въ тия празници. Нѣ спорѣтъ както са види, нѣкой отъ тия князови не е отишелъ.

Князь Михаилъ са тѣкмялъ да раздаде нѣкакви си медали на свършуваніето на тия празници които ще станатъ въ Топчи дере. Нѣ Високата Порта протестувала енергически за тия медали. Раздаваніето на какви да сѣ медали е едно право само на царѣти, а намъ са вижда чудно дѣто князь Михаилъ, като васалъ на Високата Порта, иска да направи подобни постѣпки, безъ дозволеніе на царското правителство.

Една депеша отъ Букурешъ извѣстява смъртъта на майката на князь Куза. Тя са поминала на 1 Юнія (и. с.) вечеръта въ Галацъ. Князь Куза неможилъ да я свари жива. Господжа Куза била племенница на ветхити влашки господари Мавроѣни и Калимаки.

Руската сенатска газета обнародува единъ указъ отъ 5 Маія споредъ когото нѣкое духовно лице не ще има право отъ сега нататѣкъ да дава пари на заемъ на хората съсъ условіе да зема файда или да ги иска послѣ навадъ.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Плевненската община търси единъ учителъ за по горинти класови на ученицити който да познава български турски и французки.

Они които желатъ да отиди за учителъ въ тоя градъ са умолява да изложатъ программата на наукити които познава. Той можатъ да са отпратъ до сѣщата община или до редакціята на Турція.

Прочитани въ Свѣтовидъ:

По прѣдложеніето на прѣдсѣдателятъ отъ министѣрскити съвѣтъ, министра на иностранити дѣла, благоволилъ е Негова Свѣтлость (князьтъ сръбскій) на 10 Апрель тск. год. да одобри щото Г. Константинъ Райновъ (Българинъ изъ Пловдивъ) секретаръ на цариградската агенція, да може да носи орденъ.

тъ Меджидіе V стенинъ, който му е подарилъ покойниятъ Султанъ Абдулъ Меджидъ.

— По шенхслямска заповѣдъ, Мехмедъ ефенди, досегашенъ мюфтия въ Едрене, са наименова Момла въ Адоля.

● — По миналиятъ поделникъ министрия и високити чиновници отъ Високата Порта ходиха въ царскити сарай да поздравятъ Н. Ц. В. Султанътъ по случай на новата година които влѣзатъ на 13 Маія.

— Туржити вѣстници съобщаватъ нѣкакви уставигносители до финансовото учреждение на имперіята.

— По едно особно поканване отъ Н. Ц. В. Султанъ, Голѣмита Везиръ, министѣртъ на вѣншинити работи, прѣдсѣдателятъ на Голѣмита Съвѣтъ и министѣртъ на Терсаната имаха честь да обѣдуватъ въ царскити сарай.

— Миналата недѣля стана единъ голѣмъ съвѣтъ въ салонътъ на Голѣмото Везирство. Той са прѣдсѣдательствуваше отъ Н. В. Фуадъ паша.

— Миналата недѣля, посланицити на чуждити сили са събраха въ инглишкото посолство за нѣкакви си работи.

— Казватъ че никити владика, когото буше определила патриархията да бѣде единъ отъ епархитъ за да испитатъ распригата на владичитъ съ владиката нмъ, отговорилъ са че неможе да остави епархията си на това вѣрме, защото са бѣи като иде да управя друга епархия да не са разбѣрка цѣловата. Тежко на пастири и пасоми когото имѣтъ таквостъ довѣріе помежду си.

— Пишатъ ни отъ Едрене чи владиката и двама консули сѣ снаили да съвинатъ съединеніето по тия страни.

Кореспондентинѣтъ ни хортува за оттегляваніето на 130 души уніати въ гръцката черква. То било прѣдъ три години. И понеже нѣмущити на Българити уніати е раздѣленъ отъ нѣмущити на православнити, горинти лица сѣ мѣчили да фърлятъ вергитѣ на царското правителство върху първити.

Кореспондентинѣтъ ни бѣлжи подкупваніята на нѣкои чиновници отъ горинти лица за да разфърлятъ вергитѣ върху уніатити Българи. Нѣ тия послѣднити искали да са оправдатъ и нмъ доказвали чи числото на оний Българи уніати които са оттеглили въ православната черква са въспачува на 130 души и чи слѣдователно тѣ не можатъ да бѣждѣтъ отъветствени за плащаніето на вергитѣ нмъ.

Най сѣтѣи работата са разгѣжда. Мухтарити показувагъ 110 души които влѣзатъ въ наухата на гръцката черква. Сега са губятъ 20 души. Мѣстното правителство искало да разфърля цѣргитѣ на тия 20 души върху съединенити Българи.

Като се сѣи партія на единти нити на другити, и като сѣи защитници на правдата, ний ще обѣримъ вниманіето на царското правителство върху едно нѣщо само.

Кое е това нѣщо? ето го. Дѣи и двѣ правятъ четври. Или едината или другата партія трѣбува да е крива. Ако хората сѣ живи поирѣшката ще са познаатъ; ако са умрѣли тогасъ царското правителство имали право да иска вергитѣ?

Прѣдъ двѣ години нѣмущитѣ намѣри 110 души прѣобърнати въ гръцката черква. Какъ до сега да не е намѣрилъ 20 тѣхъ? това ни са вижда на истина твърдъ чудно.

Отговорникъ Никола Геновичъ.